N°. 153.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag den 2 Augustus. 1831.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der STAD BREDA, brengen bij deze, ten verzoeke van den Heer Kolonel Plaatselijken Kommandant, ter kennis, dat van af morgen, den 1sten Augustus, de poorten dezer Vesting zullen worden geopend des morgens om vier uren, zijnde hetzelfde uur als thans, en gesloten des avonds ten half negen uren, zullende de drijfboomen gelijktijdig met de poorten worden geopend, doch een half uur vroeger dan deze gesloten worden.

Breda, den 31sten Julij 1831.

DE RUYTER.

Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der STAD BREDA, gelet op de circulaire van Z. E. den Heere Gouverneur der Provincie Noord Braband, van den 19den Julij 1831, No. 45, Afdeeling Geheime, (Provinciaal-blad n°. 100), daarbij inzendende eenige afdrukken eener Oproeping van den heer *H. Berail* te St. Michiels Gestel, aan de Fabrikanten, Kraalanen, Kunstenaars en andere Inwoners dezer Provincie, tot het inzenden van voortbrengselen van Fabrieken, Kunstvlijt en Liefhebberij, voor de voorgenomen Tentoonstelling en Loterij te 's Hertogenbosch, en waarvan den opbrengst zal verstrekken, ter ondersteuning van 's Rijks Schatkist.

Almede gelet op het bij gemelde circulaire tevens gedane verzoek op de plaatselijke Besturen, om tot bereiking van gezegd edel doelwit, zoo veel mogelijk mede te werken, en alzoo bij het geven van Publiciteit aan de bedoelde opgaven, overigens alle ijverte in de gelegenheid is gesteld, en daaronder ook inzonderheid de Vrouwen, die door handmatigen handenarbeid hiertoe kunnen bijdragen, aan te sporen en aan te moedigen, om, door het ten geschenke geven van geschikte voorwerpen, de winsten dier Tentoonstelling te helpen verhoogen en eindelijk, op het verdere te kennen geven door welgemelde zijne Exc., dat de *inzending*, in den loop der maand *September* aanstaande, zal dienen plaats te hebben, doch dat het uw belang is, voorst de weten *welke Voorwerpen* zullen ingezonden worden, ten einde, tot de Tentoonstelling, de noodige Lokalen te kunnen inrigten, en mitsdien verlangende, dat voor de dinsdelijk op den 20sten Augustus aanstaande, eene opgave worde door de Inwoners, voor de onderwerpelijke Tentoonstelling en Loterij gedane aanbiedingen, door het Stedelijk Bestuur, aan Z. E. E. G. gedaan worde.

Geven, van bevoren vermeld bij deze kennis aan de Ingezetenen met twijfelende of deze onderneming zal ook alhier eenen gereeden bijval vinden, en dat dus ook nu weder worde getoond, dat de Bredanaars, wanneer het den roem van het Fabriekwezen, of het belang van het Vaderland geldt, minder achterlijk zijn, wordende omtrent de meerdere bijzonderheden, en het verders doel derzelve onderneming, gerefereerd tot meergemelde Oproeping van den Heer *Berail*, zoo als die is opgenomen in de Bredasche Courant van Vrijdag den 29sten Julij jl., met aanroeping op de Fabrikanten, Trafiekanten, Kunstenaars en voorts de Vrouwen, die door handmatigen handenarbeid daartoe zich in staat bevinden, en ten einde voormeld wierden, inzenden, om vóór den 15den Augustus, ter Secretarij dezer Stad, eene dinsdelijk omschreven *voorloopige* opgave te doen, der aan te biedene Voorwerpen, met bijvoeging van de namen der aanbieders, tenzij deselve verlangen mogten, dat die niet worden bekend gemaakt; zullende omtrent de *inzending*, alsdan de noodige mededeeling gedaan worden.

Breda, den 30sten Julij 1831.

DE RUYTER.

Ter Ordonnantie van denzelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES

NEDERLANDEN.

Breda, den 1sten Augustus.

Bij besluit van Zijne Majesteit is Z. K. H. de Prins van Oranje met het opperbevel van het geheele leger belast, zullende Z. K. H. Prins *Vaderlijk der Nederlanden* Hoogstdenzelven in die belangrijke post behulpzaam zijn.

Het lang verbeide VOORWAARTS heeft eindelijk geklonken. Het hoofdkwartier verlaat nog heden onze muren, de troepen zeggen het kamp en hunne kantonnementen vaarwel en eerstdaags zal het gedonder van het geschut het beginnen der vijandelijkheden aankondigen, opdat het zwaard moge herstellen wat de zachtmoedigheid niet vermogt, opdat oud-Nederlands regten, door onderhandelingen miskend, door dapperheid worden gehandhaafd.

Vaarwel, wakkere zonen van het Noorden! Gaat, waar de eer en Nederlands belangen u roepen. Onze beste wenschen vergezellen u, God zij met u en sterke u in het uur van den strijd. Het bloed, dat door uwe aderen vloeit, en de regtvaardigheid onzer zaak, waarborgen ons uwe overwinning. Door alle tijden heen heeft de straf de misdaad als hare schaduw gevolgd; en lang reeds heeft het misdadig België de vruchten van haren euvelmoed gesmaakt; de dag der straf breekt aan, en Hollands onverbasterde zonen zullen de wrekende straffers zijn; de handhavers van de regten der waarachtige *vrijheid* tegen de aanmatigingen van het verfoeilijkst *jacobinismus*. Nogmaals broeders! God zij met u! Groot zal uw loon bij uw terug keeren wezen, en mogt het Hierboven anders besloten zijn, dan, bij God! zult gij niet ongewroken sterven!

Z. K. H. de Prins van Oranje heeft uitgevaardigd de navolgende

DAGORDER voor het LEGER te VELDE.

Door den wil van mijnen Vader en Koning geroepen, om het bevel over zijn leger te voeren, stel ik mij aan het hoofd op den dag waarop het woord *Voorwaarts* door hem is uitgesproken. De bewijzen van liefde en trouw, welke gij reeds aan den Koning en aan het Vaderland hebt gegeven en die den volkeren van Europa tot het schoonste voorbeeld strekken, waarborgen mij ook de dapperheid, welke gij zult ten toon spreiden op het slagveld, dat ons wellig binnen weinige dagen ten strijde wacht, voor de ware belangen van het Vaderland en tot verkrijging van voordeelige voorwaarden eener afscheiding van de gewesten, die zich ontrokken hebben, aan de regering van dien zelfden Vorst, voor welken wij bereid zijn ons leven en onze dierbaarste belangen ten offer te brengen.

Thans bij het naderen van toevlugt tot de wapenen, stuit de Koning, die een ware Vader zijner onderdanen is, geheszins den weg der onderhandelingen, hoezeer deze tot dus verre zoo vruchteloos bevonden zijn, zijne gevolmagtigden bij de conferentie te Londen zullen aldaar, bij voortduring, de regten der natie blijven ondersteunen.

Wat mij betreft, ik gevoel al het gewigt van de opgedragene taak, mij door den Koning opgedragen; ik zal mijne verplichtingen dubbel vervullen, overtuigd als ik ben van het vertrouwen, hetwelk hij in mijne bekwaamheden stelt, en ik reken, bij de herinnering aan de heldenmoed van mijne oude wapenbroeders van alle rangen, die ik nagenoeg allen gekend heb, en aan de geschiedenis van hun leven, wat het vaderland van de edele pogingen van dezelfde schutterijen en vrijwilligers mag verwachten.

Na Quatre-Bras en Waterloo, hebben wij ons niet meer in gelijke betrekkingen bevonden als die welke ons thans vereenigen; in dat tijdverloop hebben er vele gewigtige meestal gelukkige, doch sedert een jaar zeer ramspoedige omstandigheden voor ons vaderland plaats gehad; mijne pligten en de wil des Konings hebben mij genegen, om een werkelijk deel aan de laatste staatkundige gebeurtenissen in Nederland te nemen. Alle mijne daden, woorden en bedoelingen hadden destijds eeniglijk ten oogmerk, om van het koningrijk die onheilen te weren, welke het te voorzien was, dat hetzelve konde treffen, welke wij tegenwoordig allen ondervinden; maar daar de middelen, met zulk een oogmerk door mij aangewend, geene gunstige uitkomst hebben opgeleverd, moet ik zelf gelooven, dat ik mij in de keuze der middelen heb bedrogen.

De drijfveren, die mij bezielden, waren intusschen van den zuiversten aard. Thans hoop ik, met het zwaard in de hand, te overtuigen, dat het bloed der Nassau's nog in mijne aderen vloeit, en dat geen offer mij te zwaar zal zijn, om het geluk te verzekeren van dien geboorte-grond, voor welks onafhankelijkheid onze voorouders zoo dikwerf, met een' gewenschten uitslag, legervaten hebben bestreden, die de huunen verre in *getal*, maar geenzins in moed te boven gingen.

Hoofdkwartier Breda, den 1 Augustus 1831.

WILLEM, *Prince van Oranje*.

— Bij besluit van den 29sten Julij jl., heeft Zijne Majesteit goedgevonden de hierna vermelde bevorderingen bij het leger te doen, als:

Tot Generaal van de Infanterie, de Luitenant-Generaal Baron *Chassé*.

Tot Luitenant-Generaal, de Generaal-Majoor Baron *van der Capellen*.

Tot Generaal-Majoors: de Kolonels *Verkouteren*, *van Hooff*, *Eeers*, *Knotzer*, *Guicherit* en *Favauge*.

Tot Kolonels: de Luitenant-Kolonel *de Waldkirch* (zonder bezwaar voor 's Rijks schatkist en blijvende in zijne tegenwoordige betrekking); de Luitenant-Kolonel *de Gumoens*, van den generalen staf.

Tot Majoors: de Kapiteins *de Man* en *de Petit*, beide van den generalen staf.

Nog andere benoemingen hebben plaats gehad, ook in de Militaire Willemsorde en in die van den Nederlandschen Leeuw. Kommandeurs van laatstgenoemde zijn geworden: de Luitenant-Generaals *Cort Heijligers* en *Trip*; de Generaal-Majoor *Reuther*. Ridders dier orde moeten geworden zijn de Majoors *van Pabst Rutgers* en *van Dam van Isselt* enz. enz.

Nog heeft het Z. M. behaagd, den heer *J. C. Maris* tot burgemeester van de Willemstad te benoemen.

— Z. K. H. de Prins van Oranje, gisteren namiddag uit 's Hage vertrokken, is heden nacht ten half een uur alhier aangekomen en aan het logement *de Prins Kardinaal* afgestapt; — terwijl heden morgen H. K. H. prinses *Frederik* benevens Hoogstderzelver dochtertje en gevolg van hier naar 's Hage terug gekeerd zijn.

H. M. de Koningin der Nederlanden is, den 24sten dezer, te Kassel aangekomen en in het hotel Bellevue afgestapt. Heden wordt H. M. te 's Gravenhage terug verwacht.

— Men verzekert, dat de Tweede Kamer eerstdaags weder bijeen zal komen, om onder anderen, volgens de grondwet, eene wet in overweging te nemen, om de schutterij over de grenzen te doen trekken.

— Zoo men verneemt zal het bataillon Vriesche schutterij, dat sedert eenige maanden te 's Gravenhage in bezetting gelegen heeft, op heden, van daar naar 's Hertogenbosch vertrekken.

— De inschrijvingen in de vrijwillige negotiatie, in de provincie Groningen, hebben bedragen *f* 871,500; in Overijssel 500,000 en in Drenthe 126,000. In het arrondissement Nijmegen is ingeschreven *f* 240,000, en in het district Goes *f* 169000.

— Uit Warschau wordt, in date den 21sten July gemeld, dat de Russen, welke den Weichsel overgetrokken, zich steeds met het verwerpen van schansen en de door hen geslagen bruggen bezig houden. De grootvorst *Michel* had zich ingelijks op den linkeroever der rivier begeven, om eene geschikte plaats voor een veldleger uit te zoeken. Den 18den dezer zijn de Russen weder in Plock gerukt; zij betalen de levensmiddelen dadelijk en maken zich bij de inwoners zeer bemind. Zij handelen overal als vrienden en geenszins als barbaren, gelijk men de russische soldaten elders pogtte af te schilderen. Ofschoon men zoo veelmogelijk het gerucht poogde te verbergen, hetwelk Warschau bedreigde, zoo deed alles echter voorzien, dat men spoedig het russisch leger in de nabijheid zou hebben. Uit de poolsche grenzen wordt, in date den 22sten July, het volgende geschreven:

» De laatste berigten uit de ommestreken van Nieszawa melden, dat het russische leger, sterk 60,000 man en 70 stukken geschut, den overtogt over den Weichsel volkomen bewerkstelligd had, gelijk ook, op den 19den dezer, de keizerlijke garde, onder bevel van Z. K. H. den grootvorst *Michel*, de rivier was overgetrokken. Den 21sten dezer was in het russische leger een *Te Deum* gezongen.

De voorhoede van gezegd leger, onder bevel van den prins *Schachofskoi* en den generaal *de Witt*, was, zonder door de poolsche troepen in haren marsch verontrust te zijn geworden, reeds tot in de nabijheid van Warschau doorgedrongen.

— Wij ontvingen, onder het schrijven dezer, de parijsche berigten van den 23sten. Dezelve behelzen slechts beschrijvingen der op dien dag plaats gehad hebbende festiviteiten wegens de roemrijke revolutie, meestal uit volksvermakelijkheden bestaan hebbende waaronder ettelijke steek-spelen zoo te water als te land. Een onzer berigtgevers merkt op, zonder echter eenige waarde daaraan te hechten, dat de afgestokenen of overwonnenen meest allen in Oostenrijksch uniform gekleed waren.

Uit hoofde dier festiviteiten is er geene beurs gehouden en zijn er gevolgelijk geene beursprijzen der fondsen genoteerd. Immers het laatste merk, dat wij hebben ontvangen, is van den 20sten Julij (*zie ons vorig nommer*).

BELGIE.

Brussel den 31sten Julij.

Gisteren werd eensklaps het gerucht verbreid, dat de Hollanders Venlo hernomen en daarmede op dat punt de vijandelijkheden hervat hadden. Dit berigt is echter zeer ongeloofwaardig en verdient, in allen geval, grootelijks bevestiging. Ondertusschen is het van hoog belang, dat de heer *Dufailly* eindelijk zich eens werkzaam en ondernemend toone, dat hij den goeden geest onderhoude en troepen naar de grenzen op de bedreigde punten zende; — de mobilisatie van den eersten ban onzer schutterij is nog van geene de minste bevatkenis: alleen te Brussel en Leuven zijn 400 man gemobiliseerd geworden: onze jonge lieden verlangen echter niets liever dan naar de grenzen te gaan; te zamen zouden zijn eene aanzienlijke magt opleveren.

— De generaal *Belliard* is weder naar Parijs vertrokken.

— Volgens het *Journal du Commerce d'Anvers* zou het protocol der conferentie, dat over de slechting der vestingen beslist, tevens inhouden, dat onze staande armee niet meer dan 12,000 man zoude moeten bedragen.

— Het leger van de Maas, onder de bevelen van den generaal *Daine* zal, in de eerste dagen van augustus, op de heide bij Mechelen gaan camperen, terwijl het leger van de Schelde, onder kommando van den generaal *Tieken de Terhove*, terzelfder tijde, tusschen Westmael en den weg van Brecht, voorwaarts Sint-Jobten-Goor gaat legeren.

— Gisteren avond meldde een avondblad, volgens berigten van zijnen correspondent, dat de Maastrichtenaren, die zich te Tongeren bevinden, eenen triumfboog voor de passage des konings hebbende willen oprigten, de regering der stad hen belet heeft, dit ontwerp ten uitvoer te brengen. Dezelfde correspondent meldt, dat de Hollanders, op den 29sten Julij, bezig waren met de boomen van het kasteel Caster om te houwen.

— Wij lezen in den *Moniteur Belge*:

» De fransche dagbladen nemen het artikel uit den *Belgischen Moniteur* over, de zinsnede uit de aanspraak van den koning der Franschen, betrekkelijk het slechten onzer vestingen, betreffende. Bijzonder is het op te merken, dat de soodanige dier dagbladen, welke voor de tolken der denkwijze en gemoedsstemming van het ministerie doorgaan, hoegenaamd geene aanmerkingen op dat artikel maken.

Antwerpen, den 30sten Julij.

De koning is gisteren naar *St. Antonius* vertrokken en heeft aldaar 7,000 man troepen onder bevel van den generaal *Tieken de Terhove*, alsmede 7,00 man kavallerie en twee batterijen artillerie onder de wapenen gezien. Groote manoeuvres onder het onmiddellijk bevel van den koning zijn er uitgevoerd geworden. Z. M. heeft zich met alle korpsen onderhouden en omtrent al wat de dienst betreft onderzoek gedaan. Na dezelfs terugkeer in de stad heeft de vorst het Noorder-fort en andere batterijen bezigtigd, waarna hij zich naar den schouwburg begeven heeft, alwaar hij met levendige toejuichingen is ontvangen geworden. Te elf uren is de koning naar de societeit Phil-Harmonie gegaan, waar een muzijkaal-feest was ingerigt, hetwelk door een schitterenden kring dames opgeluisterd werd. Even als de vorige avond was de geheele stad geïllumineerd.

De koning heeft eene som van 10,000 guldens voor de armen der stad achtergelaten; ook heeft dezelve, bij besluit van den 27 dezer, op het aanzoek van den gouverneur onzer provincie, ter beschikking van de regering onzer stad gesteld eene som van 19,654 ten einde deze gelden onder de slagt-offers van het bombardement te verdeelen; 200 personen ongeveer zullen daarin deelen.

De koning vertrekt heden van hier, zich naar Luik begevende, waar dezelve in den morgen van maandag zal arriveren.

— De groot-vicarus *Sterkx* is door Z. H. tot aartsbisschop van Mechelen benoemd geworden.

FRANKRIJK.

Paris, den 26sten Julij.

De feestdagen ter verheerlijking der roemvolle revolutie zijn gisteren door salvo's uit het geschut aan de hoofdstad aangekondigd geworden. Te elf uren is Z. M., hebbende naast zich den *Prins Pedro*, en de hertogen van *Orleans* en *Nemours*, en gevolgd van een talrijken staf, uit het Paleis Royal naar de plaats der voormalige Bastille gereden. Daar ter plaatse was te midden van het plein een praalgraf opgerigt, waarachter een rijk versierd pavillon voor den koning en zijn gevolg. Het geheele plein was door troepen en nationale garden bezet; over twaalf uren kwam de koning op het plein aan, en ontving in zijn pavillon de gekozenen van julij; vervolgens trad hij naar het praalgraf en sprak daar eene rede uit, die zeer toegejuicht werd. Z. M. heeft daarop den eersten steen gelegd aan het gedenkstuk dat op het plein der Bastille zal op-

gerigt worden, waarna hoogstdezelve naar zijn paleis is teruggekeerd. Bij het gaan en het terug komen is Z. M. door de groote volks menigte met toejuichingen begroet geworden.

De kamers van de Pairs en der afgevaardigden hebben, op den 25ten dezer, hare eerste openbare zittingen gehouden.

De vaandels, welke *Buonaparte* op de Oostenrijkers veroverd had, zieden voormaals de zaal van den senaat, die thans tot vergaderplaats voor de Pairs dient. Sedert de twee invallen der vreemde legers in 1814 en in 1815 waren deze zegeteekenen weggenomen. De heer *de Semonville* had dezelve op een der zolders van het Paleis du Luxembourg weten te bewaren. Zij zijn thans voor den dag gehaald en sieren de vergaderzaal. De heer *de Semonville* deed bij deze gelegenheid eene aanspraak, ten einde de nieuwsgierigheid der Pairs wegens deze nieuwe versiering der zaal te voldoen en eindigde dezelve met tot den oudsten zoon des konings der Franschen te zeggen: » Aan het hoofd van Frankrijks jongelingschap geplaatst, eene jongelingschap welke zoo veel hoop geeft, zullen wij weer helden zijn, wanneer wij hem onze hoogste bestemmingen toebetrouwen."

De jonge hertog van Orleans vloog naar de tribune en sprak als volgt:

» Ik bedank den spreker voor het vertrouwen, dat hij in mijne vaderlandsliefde en in de zelfsopoffering stelt, waarmede ik de eer van mijn land zal weten te verdedigen. Ik weet welke pligten mij opgelegd zijn, indien onze onafhankelijkheid en onze vrijheid bedreigd mogten worden. Den dag, op welken Frankrijk deszelfs kinderen zal ten strijde roepen, zal deze jongelingschap, op welks tijdgenoot te zijn ik fier ben, de nationale grootheid handhaven. Deze door de vaderlandslievende zorg van twee grootreferendaris (de heer *de Semonville*) gered de zegeteekenen herinneren aan al, wat Frankrijk in staat is ten uitvoer te brengen wanneer het de verdediging van deszelfs vrijheid en onafhankelijkheid geldt, eene onafhankelijkheid, waarvan ik, na den koning, de tweede verdediger zal zijn."

De redevoering van den heer *de Semonville* en de gezegden van den hertog van Orleans maakten eenen diepen indruk op het publiek; men vroeg elkander of de oorlog dan zoo zeer op handen was?

Overigens is in deze zitting niet veel anders uitgevoerd dan de benoeming, bij wijze van ballotage, der secretarissen van de kamer en de kouze eener commissie, tot redactie van een antwoord op de aanspraak des Konings.

Ook in die der afgevaardigden is niet veel anders voorgevallen dan het lezen der rapporten wegens de volmagten der leden en de formatie der bureaux.

Daar waren omtrent 350 leden tegenwoordig, waarvan er dadelijk zich aan het linker centrum plaats namen; het regter centrum bleef bijna geheel onbezet. De heeren *Lafitte*, *Odillon-Barrot*, *Lamarque*, *Audry de Puyraveau*, *Podena*, *Demarçay*, *Daunou*, enz. enz., bezetten hunne gewone plaatsen aan de uiterste linkerzijde. De publieke tribunes waren bijna ledig.

Mengelingen.

IETS OVER HET MEMORANDUM VAN ********

Vervolg van het antwoord, op den brief geplaatst in de Bredasche Courant van den 31 Julij.

Gaarne had ik mijn antwoord alleen bepaald, tot het reeds in het vorig nommer van opgenoemd nieuwsblad geplaatste gedeelte, ware het niet, dat de heer B., in eenige zinsneden van Z. E. brief, zoo vele onnaauwkeurigheden en valsche veronderstellingen had opeengestapeld, dat het om deze reden en op het beroep mijner kundigheden (N. B. van een persoon die Z. E. niet kent) der moeite waardig is, dezelve slechts kortelijk te wederleggen.

De heer B. zegt: *»Hij die wel weet, dat men met vijftien honderd drie en veertig man, geene bevolking van honderd duizend inwoners kan in toom houden."*

Deze uitdrukking bevat zoo veel *gallo-belgisch*, dat men waarlijk niet weet, of de heer B. hier ernstig of luimig heeft willen zijn, of wel of hij *midi à quatorze heures* heeft willen zoeken. De heer B. is dan in de veronderstelling, dat de bijna 18,000 vreemdelingen, waaronder vele Hollanders, duitschers, engelschen, de vrouwen en kinderen daaronder begrepen, met de overige Brusselsche mannen, vrouwen en kinderen hebben medegevochten, en, laat zoo doende, daar de bevolking van Brussel te zamen genomen nog geen honderd duizend inwoners bedragt, in deze revolutie de ongeboren kinderen zeker ook eenen vijandelijken rol spelen. Deze berekening, in navolging van den generaal *Lamarque*, die twee-en-dertig millioenen franschen tegen Europa, en van den bladen *Rodenbach*, welke drie en een halve millioen Belgen tegen Holland wil doen trekken, loopt zoo zeer in het bespottelijk ongerijmde, dat ik den heer B., tot zijn eigen voordeel, moet aanraden, het vervolg, zoo de lust tot schrijven voor het Hollandsch publiek hem nogmaals mogt bekruipen, met zulke koek niet te markt te komen. Dit noemt men, in bescheiden termen, eene onkunde verradende *oppervlakkigheid*, in minder bescheiden termen, *bombart, abrakadabrak*, enz.

Verder zegt de Heer B.: »*wanneer men de gevolgen van die onlusten in aanmerking neemt, dan verzoek ik dat men eene vergelijking make, tusschen hetgeen te Brussel is geschied en datgene hetwelk te Luik, Namen, Leuven enz. heeft plaats gehad.*"

De billijkheid eischt, dat ik hier aan het verzoek van den heer B. zoo kort mogelijk voldoe. Waaruit zijn Ed. dan nogmaals zal inzien, dat het beter ware geweest den schrijver van de door Z. E. bedoelde *fragmenten*, zoo zachtjes voort te laten schrijven, tot dat hij zijn werk geëindigd had, om daarna hem op onnaauwkeurigheden opmerkzaam te maken, ten minste wanneer die opmerkingen van beter alooi waren geweest, dan degene welke thans het publiek een weinig ongezouten zijn opgedischt.

Het zou den lezeren verveling kunnen veroorzaken, om al het reeds over het te Brussel in augustus voorgevallene, op nieuw op te warmen, en daarbij de brieven van de verdienstelijke luitenant-kolonels *Anting* en *Evers*, te voegen; ik zal mij dus alleen bepalen tot eenige vergelijkende punten.

De aanhaling van de geschiedenis in den brief van den heer B. doet mij veronderstellen, dat Z. E. de oude en nieuwere geschiedenis tot en met het tijdperk van het jaar 1825 goed kent. Wat de geschiedenis van de vijf laatste jaren aanbetreft, deze zal de heer B. nog wel eens nader mogen inzien. In die vroegere geschiedenis dan, zal Z. E. opgemerkt hebben, dat de val eener residentie of liever hoofdstad, den val van het geheele rijk altijd ten gevolge had; — dat eene revolutie in eene hoofdstad de omwenteling in het geheele rijk onvermijdelijk maakte. Toen *Weenen* en *Berlijn* op onderscheidene tijden zich aan den straatsten veldheer onzer eeuw overgaven, werden de nog talrijke Oostenrijksche en Pruissische legers als met verlamming geslagen en erkenden overwonnen te zijn. Toen *Parijs* in 1814 voor de eerste maal kapituleerde, meest diezelfde veldheer, aan het hoofd van 35,000 man zijner beste troepen, van den troon afstand doen. — Toen *Parijs* in 1815 zich aan het verbonden leger overgaf, abdieerde *Napoleon* voor de tweede maal, niettegenstaande hij nog achter de *Loire* een leger van 80,000 man konde vereenigen. Toen Parijs eene omkeering van zaken wenschte en verwezenlijkte, erkende geheel Frankrijk op nieuw de drieklenige vlag, in weerwil van de duizende getrouwe aanhangers der oude dijnastie..... En eindelijk, toen de heer generaal-majoor graaf *van Bijlandt* weifelde om een, in den aanvang slechts hoogstens 500tal muiters te laten nederschieten of nedersabelen, hetgeen Z. H. E. G., met de middelen waarover Z. H. E. G. konde beschikken, naar het gevoelen van alle onpartijdigen, konde doen; volgde België de groote voorbeelden der geschiedenis en maakte zich, zoo als de factie zulks uitdrukt, *vrij*.

Het voorbeeld van *Leuven* en den ongelukkigen *Gaillard* is werkelijk hierbij ongelukkig door den heer B. gekozen, dewijl het eene bewezene waarheid is, dat die kommandant met nog geene 275 milicien, tegen circa 7000 muiters te doen had en eerst terugtrok, nadat hij de kazerne eenigen tijd manmoedig verdedigd had en dezelve door eenen razenden hoop gewapend gemeen zag besprongen. (Deze hadden de geweren der gendarmes en schutters geroofd; — en de eerste hoopen brusselsche muiters waren zoo goed als ongewapend). Zijne soldaten waren *napoleons*, (!) en de generaal-majoor *van Bijlandt* had twee kanons en een eskadron dragonders, die niets vuriger wenschten dan den reeds aangedanen hoon te wreken, tot Z. H. E. G. beschikking!

Het voorbeeld van *Namen* en van den Luitenant-Generaal *van Geen* benevens de toespeling op de koninklijke belooning, die deze chef heeft ontvangen is, voorzeker, nog ongelukkiger gekozen. Hierbij verraadt de heer B. zulk eene verregaande onkunde in de gebeurtenissen, die den staat tot op deszelfs grondvesten geschokt hebben, dat het een ieder moet bevreemden, hoe de heer B. het heeft durven ondernemen, in deze zaak als *criticus* op te treden.

Het is toch een ieder bekend, dat eerst na dat de Koninklijke troepen, onder bescherming van een hulpkorps, dat op 1½ uur afstands van Brussel gelegerd was, die laatste stad verlaten hadden; en toen *Brussel* het uitschot der factie naar Namen en andere plaatsen gezonden had, om het vuur des oproers te stoken, — hoog roemende op hunne magt, hunnen moed, en schimpende op de krijgsmagt, die, zoo zij voorgaven, overal geweken was, daar waar de *blaauwkielen* zich vertoonden, — de gisting in die vesting begon toe te nemen; welke gisting niet zou hebben plaats gehad, wanneer deze oproerders de straatsteenen van de Magdalena-straat van Brussel gemeten hadden. Eerst nadat het allerongelukkigste voorbeeld van Brussel gegeven was, nadat men voor het front van 1548 man de oproervlag op eenige passen afstands, tartende en

daarij ongaarne voorbij gedragen had, de daar meegebrachte *koninklijke wapens* en *kasmeffers*, die te het park, voor het vroeger aangekondigde feest, overal opgesteld waren, ongestraft, door het dolle gemeen had laten verbrijzelen, toen eerst begon men in *Namen* op het volgen van dergelijke schennis te denken. Aan de troepen die voor de paleizen geplaatst stonden, kan men die niet wijten, want met opgekropte spijt en smart ontvingen deze braven het bevel om zich niet te bewegen. Bij deze gelegenheid vind ik mij verpligt, den heer B. eene daadzaak ter kennis te brengen, waarvan Z. H. bij al de troepen, die te Brussel toenmaals tegenwoordig waren, de verzekering kan ontvangen, en welke het vermoeden zal kunnen versterken, hoeveel slechts eene *energique maatregel* zoude geholpen hebben:

Toen het gemeen aangevangen was de staketsels voor de *minnaars* te verbreken, stonden de geweren der koninklijke troepen gekoppeld, de ransels bij dezelve. Het geschreeuw en gerier in het park allengskens toenemende, gelaste de luit. kolonel *Evers* de ransels om te doen en de geweren te vatten.....; en deze beweging *alleen* was genoegzaam het park half te zuiveren, daar het gemelde gedeelte van de muiters in overhaasting uit hetzelve vlugte en eerst wederom nieuwen moed schiep, toen op deze beweging geene dadelijkheden van den kant der koninklijke troepen volgden. De heer B. weet misschien ook niet, dat een vijftigtal gemeliers zich aanboden, om zonder patronen, zelfs zonder bajonetten op de geweren, het park te gaan zuiveren, hetgeen zij op hun leven bezworen te doen, en weet misschien ook niet, dat dit verzoek werd afgeslagen.

Ook te *Namen* wilde men de koninklijke wapens verbrijzelen en de driekleurige vlag opsteken. Eene krachtige dagorder van den generaal *van Geen* en eenige uitgezonden patrouilles, *die stenigen last hadden, door kracht van wapenen, de koninklijke insignes te doen eerbiedigen en geene vreemde kleuren te dulden*, waren genoegzaam, en al de ontvangen zwakke voorbeelden, den vasten en beraden wil des opperbevelhebbers te doen eerbiedigen. Eerst den 17 September, toen het oproer in België algemeen begon te worden, nam genoemde generaal strengere bevelen, en verklaarde de stad in staat van beleg. Zeventien dagen bleef hij buiten communicatie met het gouvernement, en hield, in al dien tijd, de eer van onze vlag en de koninklijke wapens ongeschonden. Gestrengheid met, zoo ver als het te pas kwam, toegevendheid parende, bleef de rust in *Namen* ongestoord, tot dat eindelijk het *verraad zijnen moed* verschalkte. Toen meer dan het drie vierde gedeelte van het garnizoen het oproer-vaandel opstak, besloot de luit.-generaal *van Geen* te redden wat te redden was. Hier was geene menschelijke hulp meer mogelijk; hij trok dus, met circa 300 hem nog overgebleven Hollanders, door een land in volle opstand, en vond op 1½ uur geene hulpbenden, doch bragt zij toch, met slaande trom en wapens, veilig te *Antwerpen*. De heer B. zal met mij bekennen, dat het *verraad* in dergelijke omstandigheden de ergste vijand is, en van dezen vijand heeft de generaal-majoor *van Bijlandt* geen gevaar gehad.

Ook zal de heer B. wel eenigen eerbied voor de publieke opinie hebben, en wat heeft deze opinie van den eerstgenoemden en wat van den laatstgenoemden gezegd? Ik geloof hier genoeg gezegd te hebben, om de van alle grond ontblote critiek van den heer B. genoegzaam voor wederlegd te houden, behoorende de nadere bijzonderheden, tot de *fragmenten*, die nog volgen.

In deze oppervlakkige *anti-critiek* heb ik niets personeels bedoeld; ik heb alleen de gevoelens van den heer B. willen wederleggen; door het aanhalen van eenige weinige punten van vergelijking, beschouwde ik het voor onnoodig, omtrent *Luik* en andere plaatsen in nadere details te treden, daar deze van zelve, in mijne *fragmenten* zullen volgen.

Verder verklaar ik den heer B., dat, wat mij aanbetreft, ik het gaarne mag lijden, dat de heer generaal-majoor graaf *van Bijlandt* eene belooning van het gouvernement voor zijn gehouden gedrag in Brussel ontvangt, — of dat Z. H. E. G. zijne belooning moge vinden in de achting van alle weldenkenden, die Z. H. E. G., als privaat man, geloof ik, zeer verdient; maar dat Z. H. E. G. de belooning als generaal, in vergelijking met het gehouden gedrag van den heer luitenant-generaal baron *van Geen*, gedurende Z. E. opper-bevelhebberschap in *Namen*, kan of mag inroepen, betwijfel ik zeer.

Heeft de generaal-majoor *van Bijlandt* in bijzondere omstandigheden verkeerd, die Z. H. E. G. *alleen* kent, dan kan de heer B. het mij ook niet ten kwade duiden, dat ik Z. H. E. G. gedrag, met bescheidenheid, beoordeeld heb, naar de *alleen bekende omstandigheden*, en indat hij verhaal door Z. H. E. G. zelven gelevert, en waarin toch de vrees niet wederhouden is geworden, om » bijzondere belangen te kwetsen" getuige de brieven van de luitenant-kolonels *Anthoni* en *Evers*. Mogt het later door de overtuigendste bewijzen gestaafd worden, dat genoemde generaal-majoor *niet anders* heeft kunnen handelen, dan zal ik gaarne willen bekennen, dat ik Z. H. E. G. verkeerd beoordeeld hebbe, wanneer » bijzondere hatelijkheden" zijn met het mijne gevloeid, waarover ik mij ook dan zoude behoeven te schamen.

* * Getrouwd:

CHR. JOHS. VAN MEURS,
Ontvanger der Registratie ad int. te Oirschot,
met
M. S. DONDERS.

Dienende deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden.

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te Breda, zal, op last der Commissie van Administratie derzelver Bijbank, op Woensdag en Donderdag den 14 en 15 September aanstaande, aanvangende des morgens ten tien en des namiddags ten twee ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen verkoopen:

De versetene PANDEN van de maanden April, Mei en Junij 1830, zullende de Goederen daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, alhier te zien zijn.

Men zal de Verkoopbaar vervallen Panden kunnen lossen of daarvan de interessen aanuiveren, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 6 September te voren.

Breda, den 1 Augustus 1831.

De Directeur;
J. D. M. SNOECK.

* * De Boekverkoopers Wed. VAN DER HEER en
* VERBRUGGEN te Rotterdam, hebben uitgegeven en verzonden:

Het bezoek in Ierland. Jessy Allan; en twee Vertoogen van Godsdienstigen inhoud. Naar het Engelsch van GRACE KENNEDY, schrijfster van *Vader Klimens*, *Dunallan*, enz. Met fraaijen titel en vignet. De prijs is *f* 1,90. Allen die eene stichtelijke en tevens onderhoudende lectuur verlangen, en met de vroeger vertaalde schriften der geachte schrijfster bekend zijn, zullen gaarne deze met zorg bearbeide verzameling harer meeste nog onvertaalde werkjes ontvangen; te meer, daar het eerste der hier voorkomende stukken eene juiste kennis verschaft aan den toestand en het volkskarakter van het thans vooral wederzoo belangrijke *Ierland*; terwijl de voorreden des Vertalers eene beredeneerde *levens- en karakterschets* der beminnelijke schrijfster bevat, die uit echte bronnen geput is, en over den geest van alle hare geschriften een helder licht verspreidt.

* * Bij A. J. VAN DEN SIGTENHORST te
* Deventer, is uitgegeven en alom verzonden:

I. De TILESIUS, Keizerlijk-Russisch Hofraad en Ridder, Iets over de Cholera en eenige Artsenijen die eene Heilzame werking tegen dezelve oefenen uit het Hoogduitsch. *f* 0,55.

II. Oefel- en Artsenijmeng- en Natuurkundige Bibliotheek, bijeenverzameld door *B. Meijlink*, IIde deel, 6 stukken. *f* 3,60.
Dit werk wordt alle maanden met een D. vervolgd.

III. J. F. BOSER, Handleiding voor Aankomende Officieren en Onder-Officieren, ter verkrijging van eenen behoorlijken toevoegel, en der allereerste vereischten van hunnen stand. *f* 0,90.

IV. J. A. OOSTKAMP, het Leven, de voornaamste Daden en Lotgevallen van Witte Korne. De Witte, met pl. *f* 1,25.

V. ——— De Noord-Nederlandsche Zeeheld, door *C. J. van Speijk*, een leesboekje voor de jeugd. *f* 0,20.

VI. J. GEITZ, Maria, het ongelukkige Meisje, eene Aandoenlijke Geschiedenis voor de Jeugd, met eene pl. uit het Hoogduitsch. *f* 0,60.

NIEUWE FRANSCHE en HOLLANDSCHE
LEES-SOCIETEIT,

Bij BROESE & COMP. te *Breda*, tegen *f* 1,00 per maand, voor binnen en buiten de stad. Catalogus voor ieder Lid gratis verkrijgbaar.

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.